

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 marca 2015r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący SSO Sławomir Jęksa

SSO Ewa Taberska (spr.)

SSR Jacek Bytner

Protokolant apl. radc. M. K.

przy udziale Prokuratora Prokuratury Wojskowej del do Prokuratury Okręgowej M. N.

po rozpoznaniu w dniu 20 marca 2015r.

sprawy **L. P.**

z powodu apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Wągrowcu – VII Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w C.

z dnia 27 listopada 2014r. sygn. akt VII K 520/14

1. Zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy, uznając apelację za oczywiście bezzasadną
2. Zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. W. S. kwotę 147,60 złotych brutto z tytułu zwrotu kosztów obrony z urzędu w postępowaniu odwoławczym
3. Zwalnia skazanego od zwrotu Skarbowi Państwa kosztów procesu za postępowanie odwoławcze

J. B. S. E. T.

UZASADNIENIE

L. P. został skazany prawomocnymi wyrokami:

A) Sądu Rejonowego w Wągrowcu – VII Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w C. z dnia 14.02.2013 r. sygn. akt VII K 71/13, za:

- przestępstwo z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 197 § 1 k.k. popełnione w dniu 14.07.2012 r. na karę 2 lat pozbawienia wolności,

- przestępstwo z art. 197 § 2 k.k. popełnione latem 2011 r. na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności, przy czym na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. kary pozbawienia wolności połączono i wymierzono skazanemu karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, na poczet której zaliczono okres tymczasowego aresztowania od dnia 16.07.2012 r. do 26.11.2012 r. oraz na podstawie art. 41a § 2 k.k. orzeczono środek karny w postaci zakazu kontaktowania się oskarżonego z pokrzywdzoną J. S. oraz zakaz zbliżania się do niej na odległość nie mniejszą niż 10 metrów przez okres 4 lat,

B) Sądu Rejonowego w Wągrowcu – VII Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w C. z dnia 12.07.2013 r. sygn. akt VII K 517/13 za:

- przestępstwo z art. 197 § 2 k.k. i art. 200 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i w zw. z art. 11 § 2 k.k. popełnione w okresie od lata 2010 r. do 13 maja 2011 r. na karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności,

- ciąg przestępstw z art. 190§1 k.k. popełnionych zimą 2011 r. i 16 czerwca 2012 r. na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności,

przy czym na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. kary pozbawienia wolności połączone i wymierzono skazanemu karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz na podstawie art. 41a § 2 k.k. orzeczono środek karny w postaci zakazu kontaktowania się oskarżonego z pokrzywdzoną J. S. oraz zakaz zbliżania się do niej na odległość nie mniejszą niż 10 metrów przez okres 4 lat.

Wyrokiem z dnia 27 listopada 2014 r. Sąd Rejonowy w Wągrowcu VII Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w C. (sygn. akt VII K 520/14), po ponownym rozpoznaniu sprawy:

- na podstawie art. 575 § 1 k.p.k. rozwiązał węzły kar łącznych wymierzonych skazanemu w ramach wyroków z pkt A i B,
- na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. wymienione wyżej w punktach A i B wyroku jednostkowe kary pozbawienia wolności połączył i wymierzył skazanemu L. P. karę łączną 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;
- na podstawie art. 577 k.p.k. zaliczył oskarżonemu na poczet wymierzonej mu kary łącznej okres tymczasowego aresztowania od dnia 16.07.2012 r. do 26.11.2012 r. ze sprawy VII K 71/13 Sądu Rejonowego w Wągrowcu – VII Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w C.,
- na podstawie art. 90 § 2 k.k. orzeka wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu kontaktowania się oskarżonego z pokrzywdzoną J. S. oraz zakaz zbliżania się do niej na odległość nie mniejszą niż 10 metrów przez okres 6 lat,
- na podstawie art. 618 § 1 pkt 11 k.p.k. oraz § 14 ust. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 461) zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. W. S. 147,60zł wraz z podatkiem VAT tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu,
- na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił skazanego od kosztów postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego.

Powyższy wyrok został zaskarżony przez obrońcę skazanego w zakresie dotyczącym wymiaru kary łącznej 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności (pkt 2 wyroku) zarzucając rozstrzygnięciu:

1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku poprzez uznanie, że między czynami przypisanymi skazanemu zachodzi ścisły związek przedmiotowy – podmiotowy uzasadniający zastosowanie zasady pełnej absorpcji, co mało wpłynęło na treść podjętego wyroku,
2. rażąca niewspółmierność wymierzonej łącznej kary pozbawienia wolności przez wymierzenie w górnych granicach ustawowego zagrożenia z naruszeniem zasady absorpcji bez należytego rozważenia aktualnej sytuacji i opinii o skazanym

Obrońca skazanego wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wymierzenie skazanemu L. P. kary łącznej 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności za kary wymierzone wyrokami opisanymi w punktach A i B wyroku i zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz adw. W. S. kosztów obrony z urzędu w II instancji według norm przepisanych, które nie

zostały uiszczone w żadnym zakresie ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sadowi Rejonowemu w Wągrowcu do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja obrońcy skazanego okazała się być oczywiście bezzasadną.

W pierwszej kolejności Sąd Odwoławczy podnosi, iż skarżący nie kwestionował sposobu połączenia wyroków i kar orzeczonych wobec skazanego L. P..

Także Sąd Okręgowy nie dostrzegł podstaw do ingerencji w powyższym zakresie w zaskarżony wyrok (brak przesłanek z art. 439 k.p.k.) i dlatego też rozważania swoje ograniczył tylko do zarzutów apelacji, to jest kwestii braku ścisłego związku przedmiotowo – podmiotowego pomiędzy poszczególnymi czynami oraz rażącej niewspółmierności kary.

Na wstępie niniejszych rozważań Sąd Okręgowy przypomina, że rozstrzygnięcie Sądu I instancji o karze może ulec zmianie lub uchyleniu jedynie w razie stwierdzenia, iż kara ta jest rażąco niewspółmierna. „Niewspółmierność kary” jest natomiast pojęciem o charakterze ocennym, a żaden przepis kodeksu postępowania karnego nie określa granic współmierności. Jedynymi ustawowymi wyznacznikami kary, których przekroczyć nie można, są przepisy części szczególnej kodeksu karnego, a także przepisy jego części ogólnej określające zasady wymiaru kary.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego ukształtował się pogląd, zgodnie z którym, za rażąco niewspółmierną uznać należy karę, która - choć mieści się w granicach przewidzianych przez ustawodawcę - nie uwzględnia wszystkich dyrektyw wymiaru kary i jako taka jest w społecznym odczuciu karą niesprawiedliwą.

Orzekając natomiast karę łączną w warunkach wyroku łącznego sąd winien przede wszystkim rozważyć, czy pomiędzy poszczególnymi czynami, za które wymierzono kary podlegające łączeniu, zachodzi ścisły związek przedmiotowo – podmiotowy (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2002 roku, II KK 270/02). O granicach kary łącznej decyduje ścisłość tego związku, więc stopień związku przedmiotowego i podmiotowego zbiegających się realnie przestępstw. W aspekcie przedmiotowym związek przestępstw wyrażają kryteria przedmiotowe poszczególnych czynów jak tożsamość pokrzywdzonych, rodzaj naruszonych dóbr prawnych, sposób działania sprawcy, bliskość czasowa poszczególnych przestępstw itd. W aspekcie podmiotowym chodzi o motywby bądź pobudki, jakimi kierował się sprawca, podobieństwo rodzajów winy, zamiarów itd.

Ponadto sąd powinien dokonać oceny okoliczności, jakie zaistniały już po wydaniu poprzednich wyroków i zdecydować, czy okoliczności te przemawiają na korzyść skazanego, czy ich charakter jest zdecydowanie odmienny. Należy również pamiętać, że przy wymiarze kary łącznej nie bierze się pod uwagę okoliczności przyjętych za podstawę wymiaru kar za poszczególne przestępstwa (wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 13 lipca 1995 roku, II Akc 184/95, publ. Prok. i Pr. Z 1996r., z. 2-3, poz. 16; wyrok Sądu Najwyższego z 25 października 1983 roku IV KR 213/83, publ. OSNKW 1984, z. 5-6, poz. 65).

Z istoty instytucji kary łącznej wynika natomiast, że kara ta może być wymierzona przy zastosowaniu zasady absorpcji (pochłonięcia przez karę najsurowszą pozostałych kar), zasady kumulacji (zsumowania kar jednostkowych) lub zasady asperacji, to jest pośredniej pomiędzy absorpcją a kumulacją.

Sąd Okręgowy przypomina w tym miejscu, że kara łączna jest swego rodzaju podsumowaniem przestępczej działalności sprawcy w okresie czasu objętym skazaniem. Oparcie wymiaru kary na zasadzie absorpcji lub kumulacji traktować należy jako rozwiązanie skrajne, stosowane wyjątkowo i wymagające szczegółowego uzasadnienia (za: P. Kardas [w:] „Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz. Tom I, Wydanie II, pod. red. A. Zolla, Kraków 2004r. s. 1137), a także, że orzeczenie kary łącznej nie musi przynosić skazanemu korzyści, to jest oznaczenia kary łącznej w wymiarze niższym od arytmetycznej sumy poszczególnych kar. Popelnienie więcej aniżeli jednego przestępstwa powinno raczej skłaniać do odstąpienia od zasady absorpcji kar, niż za nią przemawiać. Wymierzenie bowiem takiej kary doprowadziłoby do premiowania sprawcy popelniającego nie jedno, a więcej przestępstw, a zatem

prowadziłyby do praktycznej bezkarności innych zachowań zabronionych. Z oczywistych względów możliwości indywidualizowania kary łącznej nie doznają innych ograniczeń niż określone w ustawie granice wymiaru kary. Z tego powodu obowiązkiem sądu jest stosowanie ogólnych dyrektyw i zasad wymiaru kary, z uwzględnieniem całokształtu czynów przestępnych i przedmiotowo - podmiotowych relacji łączących te czyny.

Przechodząc do realiów niniejszej sprawy należy podzielić stanowisko Sądu Rejonowego, że w przypadku łączenia kar orzeczonych wyrokami Sądu Rejonowego w Wągrowcu VII Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w C. z dnia 14 lutego 2013 r. (sygn. akt VII K 71/13) i Sądu Rejonowego w Wągrowcu VII Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w C. z dnia 12 lipca 2013 r. (sygn. akt VII K 517/13) można było wymierzyć karę łączną w granicach od 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności do 5 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności. W ocenie Sądu Okręgowego orzeczenie przez Sąd Rejonowy kary łącznej 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności odpowiada w pełni wskazanym wyżej dyrektywom wymiaru kary łącznej. Słusznie Sąd a quo wskazał, że sprawca popełnił na przestrzeni aż dwóch lat kilka czynów godzących w różne dobra prawne tj. przeciwko wolności, a także przeciwko wolności seksualnej i obyczajowości. W ocenie Sądu Okręgowego z uwagi na brak ścisłego podobieństwa wszystkich popełnionych przez oskarżonego przestępstw i rozbieżność czasową ich popełnienia brak było podstaw do zastosowania zasady pełniej absorpcji, zatem słusznie Sąd Rejonowy zastosował zasadę asperacji orzekając karę łączną we wskazanym wyżej wymiarze.

Sąd II instancji wskazuje zatem, iż bliskość podmiotowo – przedmiotowa objętych w wyroku łącznym czynów nie była na tyle ścisła, ażeby można było dokonać korekty wysokości orzeczonej wobec skazanego kary łącznej pozbawienia wolności w żądany przez skarżącego sposób. Wymierzenie bowiem skazanemu proponowanej przez autora apelacji kary łącznej 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności prowadziłyby do niczym nieuzasadnionego premiowania skazanego i oznaczałyby w praktyce darowanie skazanemu kary w wymiarze ponad połowy sumy kar jednostkowych.

Prawidłowe są również rozstrzygnięcia Sądu a quo dotyczące zaliczenia skazanemu na poczet orzeczonej kary łącznej okresów rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawach a także środka karnego w postaci zakazu kontaktowania się oskarżonego z pokrzywdzoną oraz zakazu zbliżania się do niej.

Z uwagi więc na powyższe Sąd Okręgowy uznał, że w przedmiotowej sprawie nie występują podstawy do zastosowania wobec L. P. zasady pełniej absorpcji przy kształtowaniu dla tegoż wymiaru kary łącznej pozbawienia wolności. Ukształtowany wobec L. P. wymiar kary łącznej jest zgodny z zasadami obowiązującymi przy wymiarze tego rodzaju kar i uwzględnia wszystkie okoliczności mające wpływ na jej wymiar.

Przede wszystkim nie jest tak, jak to zdaje się sugerować obrońca skazanego, aby Sąd Okręgowy kształtując dla skazanego wymiar kar łącznych stracił z pola widzenia dotyczące L. P. okoliczności osobiste. Jak bowiem wynika z pisemnego uzasadnienia zaskarżonego wyroku Sąd I instancji baczyl na treść opinii sporządzonej o skazanym przez Dyrektora Zakładu Karnego w C. (k. 112 – 113). Dalej, a co istotniejsze, Sąd Rejonowy w sposób właściwy wyważył znaczenie informacji wpływających z tego dokumentu przy kształtowaniu dla skazanego wymiaru kary łącznej pozbawienia wolności. Sąd Okręgowy podnosi w tym miejscu, iż obrońca skazanego skupiając się na pozytywnych dla L. P. elementach tego dokumentu jakim jest wykonywanie wszystkich zaleceń administracji aresztu śledczego (do czego de facto osadzony jest zobowiązany) czy brak kar dyscyplinarnych zupełnie jednak pominął, że w trakcie funkcjonowania w warunkach izolacji wyżej wymieniony przedstawia bezkrytyczny stosunek do popełnionych przestępstw.

Nadto nie można pominąć także i tego, że opinia o skazanym ostatecznie jest opinią przeciętną. W ocenie Sądu Odwoławczego, informacje zawarte w opinii z dnia 26 listopada 2014 r. nie mogą przesądzić o wymierzeniu L. P. kary łącznej pozbawienia wolności z zastosowaniem zasady pełniej absorpcji.

Dlatego też Sąd Okręgowy, w pełni dzieląc decyzję Sądu I instancji co do wysokości wymierzonej skazanemu kary łącznej, zaskarżony wyrok łączny utrzymał w mocy, uznając apelację obrońcy skazanego za oczywiście bezzasadną.

Orzekając natomiast o kosztach, Sąd II instancji, mając na uwadze aktualną sytuację życiową i materialną skazanego, na podstawie art. 624 § 1 k.p.k., zwolnił L. P. od obowiązku zwrotu Skarbowi Państwa kosztów postępowania odwoławczego, a na podstawie § 2 ust. 3 i § 14 ust. 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. 2013, poz. 461 j.t.), zasądził na rzecz adwokata W. S. kwotę 147,60 złotych brutto, tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

J. B. S. E. T.